

УДК 657:656.135

Новак У. П.

Падюка М. В.

Національний лісотехнічний університет України

Пилипенко С. М.

Львівський інститут економіки і туризму

ОСОБЛИВОСТІ ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ОФОРМЛЕННЯ ТА ОБЛІКУ ВАНТАЖНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Висвітлено результати дослідження щодо документального оформлення та бухгалтерського обліку вантажних автомобільних перевезень з урахуванням останніх змін чинного вітчизняного законодавства. Наведено бухгалтерські проведення з обліку доходів і витрат автотранспортних підприємств при здійсненні перевезень вантажу. Розглянуто первинні документи, якими повинні в обов'язковому порядку супроводжуватись перевезення вантажів автомобільним транспортом, зокрема товарно-транспортна накладна, подорожній лист, договір на перевезення вантажу тощо.

Ключові слова: автотранспортні підприємства, вантажні автомобільні перевезення, облік, документування.

Постановка проблеми. Автомобільний транспорт як важлива галузь економіки країни обслуговує всі інші галузі та сфери життєдіяльності, забезпечує безперервне функціонування економіки, задовольняє потреби юридичних та фізичних осіб у перевезеннях, виконуючи переважну більшість обсягів вантажних і пасажирських перевезень, а також сприяє організації дозвілля та відпочинку населення. Роль автотранспорту як в економіці країни, так і у вирішенні соціальних питань стрімко зростає із розвитком сучасних інтеграційних процесів глобалізації економіки, спеціалізації та кооперування виробництва.

Бухгалтерський облік на автотранспортних підприємствах, відображаючи фінансово-господарську діяльність, наявність і рух транспортних засобів, що її забезпечують, процес надання автотранспортних послуг, створює інформаційну систему для забезпечення потреб системи управління. Галузеві особливості досліджуваних підприємств та їхній вплив на систему бухгалтерського обліку обумовлюють потребу адаптації та упорядкування останньої для підвищення якості інформації, що нею генерується [8].

Правильність документального оформлення вантажних автоперевезень є важливою для автотранспортних підприємств. Адже тільки з правильно оформленими документами можливо об'єктивно сформулювати ціну транспортних послуг, що, своєю чергою, спричинить зменшення прибутку підприємства, якщо ціна буде дуже низькою, або втратою клієнтів, якщо ціна буде дуже високою. Крім того, належне документування господарських операцій сприяє збереженню майна, зокрема в частині інформаційного забезпечення процесу контролю його переміщення та ефективного використання, оскільки первинні документи є основним джерелом інформації при здійсненні контролю та використовуються для врегулювання внутрішніх та зовнішніх відносин автотранспортного підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості обліку на автотранспортних підприємствах досліджували такі вітчизняні вчені, як Атамас П.Й. [6], Базиліук А.В. [7], Гура Н.О. [9], Даньків Й.Я. [10; 11], Лучко М.Р. [10], Малишкін О.І. [7], Остап'юк М.Я. [10; 11] та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на ґрунтовне вивчення питань обліку на автотранспортних підприємствах багатьма науковцями, існує потреба подальших досліджень, зокрема щодо обліку вантажних автомобільних перевезень в умовах численних змін і доповнень в українському законодавстві.

Мета статті полягає у висвітленні результатів дослідження щодо документального оформлення та бухгалтерського обліку вантажних автомобільних перевезень з урахуванням останніх змін чинного вітчизняного законодавства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Порядок вантажних перевезень автомобільним транспортом в Україні регламентується Законом «Про автомобільний транспорт» [1], Правилами перевезення вантажів автомобільним транспортом в Україні [5] та іншими нормативними документами, якими визначені права, обов'язки і відповідальність власників автомобільного транспорту, усіх учасників автоперевезень (перевізників, відправників вантажу і вантажоодержувачів).

Документи, необхідні водію юридичної особи або фізичної особи – підприємця для здійснення перевезення вантажу автомобільним транспортом у внутрішньому сполученні, відображено на рис. 1.

Згідно з Правилами перевезення вантажів автомобільним транспортом в Україні [5], основним

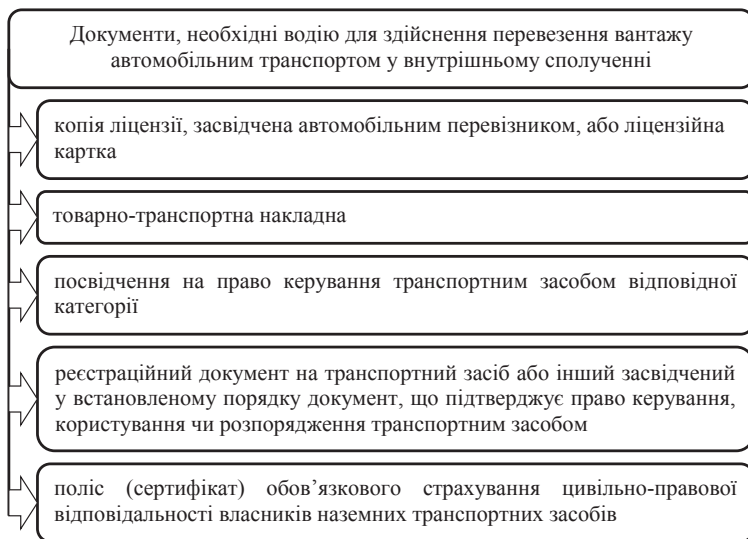

Рис. 1. Документи, необхідні водію для здійснення перевезення вантажу автомобільним транспортом у внутрішньому сполученні [3]

документом на перевезення вантажів є товарно-транспортна накладна (ТТН) – типова форма № 1-ТН. Товарно-транспортна накладна – єдиний для всіх учасників транспортного процесу юридичний документ, що призначений для списання товарно-матеріальних цінностей, обліку на шляху їхнього переміщення, оприбуткування, складського, оперативного та бухгалтерського обліку, а також для розрахунків за перевезення вантажу та обліку виконаної роботи [5].

ТТН на перевезення вантажів автомобільним транспортом замовник (вантажовідправник) повинен виписувати в кількості не менше чотирьох екземплярів:

1-й – залишається у замовника (вантажовідправника);

2-й – передається водієм (експедитором) вантажодержувачу;

3-й – для розрахунків замовника з перевізником за виконані транспортні роботи;

4-й – для обліку транспортної роботи та нарахування зарплати водію.

Замовник (вантажовідправник) засвідчує всі екземпляри ТТН підписом і при необхідності печаткою (штампом). Після прийняття вантажу, згідно з ТТН, водій (експедитор) підписує всі її екземпляри [5].

Залежно від виду вантажу та його специфічних властивостей до основних документів додаються інші (ветеринарні, санітарні та якісні – сертифікати, свідоцтва, довідки, паспорти тощо) [5]. Із метою посилення контрольних функцій для окремих видів вантажу, з урахуванням галузевих особливостей, чинним законодавством України передбачено застосування спеціалізованих форм товарно-транспортної документації (зокрема, для переміщення спирту етилового, алкогольних напоїв, молочної сировини, хлібобулочних виробів, нафти, нафтопродуктів тощо).

Первинним документом, за яким обліковують роботу автомобільного транспорту, є подорожній лист. Згідно з даними подорожного листа, здійснюють облік виконаної роботи з перевезення вантажів (пасажирів); витрат пального; нарахування заробітної плати водіям та іншим працівникам, які виконують автотранспортні роботи; розрахунків із замовниками.

Слід зауважити, що чинне законодавство при вантажних перевезеннях не зобов'язує використовувати подорожні листи встановленої форми. Донедавна діяла ф. № 2 «Подорожній лист вантажного автомобіля», затверджена Наказом Міністерства транспорту та Міністерства статистики України «Про затвердження типових форм первинного обліку роботи вантажного автомобіля» від 29.12.1995 р. № 488/346, але на сьогодні цей Наказ втратив чинність. Оскільки форма подорожного листа вже не є чинною, її реквізити можна самостійно адаптувати під потреби кожного підприємства.

Зважаючи на відсутність законодавчих вимог в обов'язковому порядку користуватися подорожніми листами, саме ці документи (із можливими модифікаціями) якнайкраще підходять для обліку робочого часу водія та підтвердження фактичного списання пального на автотранспортних підприємствах. Окрім того, виходячи з особливостей своєї роботи підприємства можуть оформляти такі документи щотижнево, щомісячно чи з іншою зручною для себе періодичністю.

Вантажні автомобілі з повною масою понад 3,5 т повинні бути обладнані діючими та повіреними

тахографами [4, п. 6.1]. Тахограф – контрольний пристрій, який встановлюється на транспортний засіб для показу та реєстрації інформації про рух транспортного засобу [4, п. 1.5]. Він вимірює не тільки такі параметри транспортного засобу, як швидкість пересування і пробіг, але й здійснює контроль робочого часу і часу відпочинку водіїв.

Водій, що керує транспортним засобом, який не обладнаний тахографом, веде індивідуальну контрольну книжку водія, зразок якої наведено у додатку 3 Положення про робочий час та час відпочинку водіїв колісних транспортних засобів, затвердженого Наказом Міністерства транспорту України від 07.06.2010 р. № 340 [4].

Порядок встановлення, технічного обслуговування та використання тахографів на автомобільних транспортних засобах (окрім таксі), які використовуються для надання послуг із перевезення пасажирів та вантажів, визначає Інструкція з використання контрольних пристроїв (тахографів) на автомобільному транспорті, затверджена Наказом Міністерства транспорту України від 24.06.2010 р. № 385 [2]. Дія Інструкції поширюється на суб'єктів господарювання, які проводять діяльність у сфері надання послуг із перевезення пасажирів та/або вантажів автомобільними транспортними засобами (окрім таксі).

Тахографи бувають двох видів: аналогові (із використанням тахокарти) та цифрові (із використанням чіп-карти). Цифрові тахографи працюють від чіп-карти, яку необхідно зчитувати кожні 28 днів. На чіп-карту записуються режими роботи та відпочинку водія, країна, в якій починається і закінчується рух транспортного засобу, пройдений кілометраж та ін. На аналоговому тахографі інформація записується за період 24 години на відповідну тахокарту, а саме: швидкість, час роботи та час відпочинку водія транспортного засобу.

Перевірка та адаптація тахографів, відповідно до вимог Європейської угоди щодо роботи екіпажів транспортних засобів (СУТР), здійснюється періодично кожні два роки, а також у разі його встановлення або заміни, ремонту, зміни типу розмірів пневматичних шин та в разі, якщо під час технічного обслуговування або ремонту транспортного засобу відбулося пошкодження таблички або пломб, накладених на його складові, у разі зміни конструкції автотранспортного засобу, що може вплинути на його роботу. Тахограф належить до засобів вимірювальної техніки, він має певні метрологічні характеристики і підлягає обов'язковій повірці, яку здійснюють акредитовані повірочні лабораторії.

Періодичність повірки тахографів залежить від його типу. Для цифрового він становить один раз на шість років, для аналогового – один раз на чотири роки. Вимірювальні прилади, які не пройшли періодичний контроль, вважаються несправними та їхнє використання заборонено. Згідно з п. 3.5 Інструкції з використання контрольних пристроїв (тахографів) на автомобільному транспорті [2], перевізники зобов'язані зберігати інформацію, отриману за допомогою тахографа про кожного водія, протягом 12 місяців із дати останнього запису, а протоколи адаптації та повірки тахографа до транспортного засобу, свідоцтво про повірку – протягом одного року з дати закінчення терміну їхньої дії.

Міжнародні вантажні перевезення повинні супроводжувати такі документи:

- міжнародна автомобільна накладна (CMR);
- коносамент (Bill of Lading);

- накладна ЦІМ;
- вантажна відомість (Cargo Manifest);
- інші документи, визначені законодавством України, зокрема договір на перевезення вантажу.

Основним документом серед цього переліку є міжнародна автомобільна накладна (CMR). На території іноземної держави водій на підставі CMR записує найменування вантажовідправника, адресу (місто) відправлення вантажу, номер і дату оформлення CMR, найменування вантажу, його кількість тощо. Митні органи, контрольно-диспетчерські пункти, до компетенції яких згідно з чинним законодавством входять функції контролю автотранспортних засобів на маршруті, зазначають дату та час проходження автомобілем контрольно-диспетчерських пунктів і факт проведення контролю у цих пунктах та засвідчують цей запис штампом установленої форми [6].

Важливим документом, який підтверджує праводносини з вантажних перевезень, є договір на перевезення вантажу. За цим договором перевізник зобов'язується доставити ввірений йому відправником вантаж до пункту призначення в установленій законодавством строк і видати його вповноваженій на одержання вантажу особі (вантажоодержувачу). Останній, своєю чергою, зобов'язаний оплатити послуги перевізника. Укладення договору перевезення вантажу підтверджується складанням перевізного документа, зокрема товарно-транспортної накладної.

Вимоги та порядок укладення договору на перевезення детально прописано у Правилах перевезення вантажів автомобільним транспортом в Україні [5]. Зокрема, у договорі перевезення фіксують строк його дії, обсяги перевезень, умови перевезень (режим роботи щодо видачі та приймання вантажу, забезпечення його схоронності, виконання вантажно-розвантажувальних робіт і т. ін.), вартість перевезень, порядок розрахунків і визначення раціональних маршрутів, обов'язки сторін, відповідальність тощо.

Відповідно до Закону України «Про автомобільний транспорт» [1], перевезення вантажів автомобільним транспортом підлягають обов'язковому ліцензуванню, яке спрямоване на визначення початкових і поточних умов надання послуг із перевезень пасажирів і небезпечних вантажів, а також найважливіших параметрів обслуговування споживачів.

У бухгалтерському обліку ліцензія належить до групи «Інші нематеріальні активи», оскільки представляє собою право на проведення діяльності. Первісна вартість (за якою нематеріальний актив зараховується на баланс підприємства) придбаній ліцензії складається з ціни (вартості) придбання, непрямих податків, що не підлягають відшкодуванню, та інших витрат, безпосередньо пов'язаних із її придбанням.

Ліцензії обліковуються на субрахунку 127 «Інші нематеріальні активи». Згідно з чинним Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та з урахуванням вимог П (С)БО у реєстрах бухгалтерського обліку, операції, пов'язані з одержанням ліцензії, відображаються такими записами [10]:

- перераховано грошові кошти в сумі вартості ліцензії, що видається:

Д-т 371 «Розрахунки за виданими авансами»;

К-т 311 «Поточні рахунки в національній валюті»;

- оприбутковано та відображено вартість ліцензії у складі нематеріальних активів:

Д-т 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»;

К-т 685 «Розрахунки з іншими кредиторами»;

Д-т 127 «Інші нематеріальні активи»;

К-т 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»;

Д-т 685 «Розрахунки з іншими кредиторами»;

К-т 371 «Розрахунки за виданими авансами»;

- відображено нарахування зносу:

Д-т 92 «Адміністративні витрати»;

К-т 133 «Накопичена амортизація нематеріальних активів».

У переліку транспортних послуг (робіт) ціни (тарифи), які можуть регулюватися органами виконавчої влади, послуг із транспортування вантажів автомобільним транспортом, експедирування вантажів, а також вантажно-розвантажувальних робіт відсутні. А це означає, що автотранспортні підприємства, які займаються перевезенням вантажів, у своїй діяльності використовують вільні ціни й тарифи, тобто встановлюють їх на власний розсуд [10].

Облік і калькулювання собівартості перевезень на автотранспортних підприємствах здійснюється на основі Методичних рекомендацій по формуван-

Таблиця 1

Бухгалтерські проведення з обліку витрат вантажних перевезень на автотранспортних підприємствах

№ з/п	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
		Д-т	К-т
1	Відображено витрати на оплату праці основних робітників, зайнятих на виконанні певного виду вантажних перевезень	23	66
2	Відображення відрахування ЄСВ на оплату праці основних робітників, зайнятих на виконанні певного виду вантажних перевезень	23	65
3	Відображено витрати паливно-мастильних матеріалів, автомобільних шин та інших експлуатаційних матеріалів, витрачених для здійснення певного виду вантажних перевезень	23	20, 22
4	Відображено витрати на амортизаційні відрахування по транспортних засобах, що експлуатувались для здійснення певного виду вантажних перевезень	23	13
5	Відображено витрати на технічне обслуговування та поточний ремонт рухомого складу, технічне обслуговування, ремонт агрегатів, вузлів і деталей, кузовні роботи, миття транспортних засобів, ковальські та зварювальні роботи, діагностування і технічний контроль тощо	23	66, 65, 20, 22, 13, 685
6	Відображено загальнопромислові витрати (на утримання апарату управління виробництвом, амортизація основних засобів та нематеріальних активів загальнопромислового призначення, витрати на утримання, експлуатацію, страхування, оренду основних засобів загальнопромислового призначення, витрати на утримання виробничих будівель, споруд і приміщень, витрати на охорону праці, техніку безпеки, охорону довкілля, оплата простоїв, витрати, зумовлені аваріями та катастрофами, порушеннями правил технічної експлуатації транспорту та ін.)	91	66, 65, 13, 20, 22, 685

Таблиця 2

Бухгалтерські проведення з обліку доходів і фінансових результатів автотранспортних підприємств при здійсненні перевезень вантажу

№ з/п	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
		Д-т	К-т
1	Отримано аванс від замовника	311	681
2	Відображено податкові зобов'язання з ПДВ	643	641
3	Відображено витрати на надання послуги перевезення вантажу	23	20, 22, 66, 65, 13, 91
4	Сформовано собівартість наданої послуги	903	23
5	Відображено надання послуги з перевезення вантажу	361	703
6	Закрито розрахунки щодо ПДВ	703	643
7	Здійснено взаємозалік заборгованості	681	361
8	Списано на фінансові результати доходи та витрати	703 791	791 903

ню собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті, затверджених Наказом Міністерства транспорту України від 05.02.2001 р. № 65.

Бухгалтерські проведення з обліку витрат вантажних перевезень на автотранспортних підприємствах відобразимо у табл. 1.

Бухгалтерські проведення з обліку доходів і фінансових результатів автотранспортних підприємств при здійсненні перевезень вантажу відобразимо у табл. 2.

Висновки. Підводячи підсумки, зазначимо, що у зв'язку з останніми змінами у чинному законодавстві єдиним обов'язковим для всіх учасників транспортного процесу юридичним документом для перевезення вантажів є товарно-транспортна накладна. Інші первинні документи, які використовуються при вантажних автомобільних перевезеннях, повинні бути адаптовані під потреби кожного автотранспортного підприємства для цілей інформаційного забезпечення управління своєю діяльністю.

Список літератури:

1. Закон України «Про автомобільний транспорт» від 05.04.2001 р. № 2344-III зі змінами та доповненнями: Станом на 14.01.2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2344-14>.
2. Інструкція з використання контрольних пристроїв (тахографів) на автомобільному транспорті, затверджена Наказом Міністерства транспорту України від 24.06.2010 р. № 385 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0946-10>.
3. Перелік документів, необхідних для здійснення перевезення вантажу автомобільним транспортом у внутрішньому сполученні, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 25.02.2009 р. № 207.
4. Положення про робочий час та час відпочинку водіїв колісних транспортних засобів, затверджене Наказом Міністерства транспорту України від 07.06.2010 р. № 340 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0811-10>.
5. Правила перевезення вантажів автомобільним транспортом в Україні, затверджені Наказом Міністерства транспорту України від 14.10.1997 р. № 363 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0128-98>.
6. Атамас П.Й. Бухгалтерський облік у галузях економіки: [навч. посіб.] / П.Й. Атамас. – К.: ЦУЛ, 2010. – 392 с.
7. Базилюк А.В. Бухгалтерський і податковий облік автотранспорту та перевезень: [навч. посіб.] / А.В. Базилюк, О.І. Малишкін. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 256 с.
8. Грицак Н.Ю. Організація бухгалтерського обліку на автотранспортному підприємстві / Н.Ю. Грицак // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу: міжнар. зб. наук. праць. Серія «Бухгалтерський облік, контроль і аналіз». – Житомир: ЖДТУ, 2011. – Вип. 2 (20). – С. 144–154.
9. Гура Н.О. Облік видів економічної діяльності: [навч. посіб.] / Н.О. Гура. – К.: Знання, 2010. – 387 с.
10. Даньків Й.Я. Бухгалтерський облік у галузях економіки: [навч. посіб.] / Й.Я. Даньків, М.Р. Лучко, М.Я. Остап'юк; 3-тє вид., переробл. і доп. – К.: Знання, 2007. – 243 с.
11. Даньків Й.Я. Особливості діяльності автотранспортних підприємств та їх вплив на організацію обліку витрат і формування собівартості автотранспортних перевезень / Й.Я. Даньків, М.Я. Остап'юк // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Економіка». – 2014. – Вип. 1. – С. 133–139.

Новак У. П.

Падюка М. В.

Национальный лесотехнический университет Украины

Пилипенко С. Н.

Львовский институт экономики и туризма

ОСОБЕННОСТИ ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ОФОРМЛЕНИЯ И УЧЕТА ГРУЗОВЫХ АВТОМОБИЛЬНЫХ ПЕРЕВОЗОК**Резюме**

Представлены результаты исследования документального оформления и бухгалтерского учета грузовых автомобильных перевозок с учетом последних изменений действующего отечественного законодательства. Приведены бухгалтерские проводки по учету доходов и расходов автотранспортных предприятий при осуществлении грузовых перевозок. Рассмотрены первичные документы, которыми должны в обязательном порядке сопровождаться перевозки грузов автомобильным транспортом, в том числе товарно-транспортная накладная, путевой лист, договор на перевозку груза и т. д.

Ключевые слова: автотранспортные предприятия, грузовые автомобильные перевозки, учет, документирование.

Novak U. P.
Padiuka M. V.
Ukrainian National Forestry University
Pylypenko S. M.
Lviv Institute of Economy and Tourism

FEATURES OF DOCUMENTS EXECUTION AND AUDIT OF ROAD TRANSPORTATIONS

Summary

The results of research on documenting and accounting of road freight transportation are shown on the recent changes in the applicable national legislation. The accounting entries of income and expenses of automobile enterprise are defined. The primary documents that must necessarily be accompanied by carriage of goods by road transport are reviewed, including the waybill, contract of carriage and so on.

Keywords: automobile enterprise, road freight transportation, accounting, documentation.

УДК 657.1

Плахтій Т. Ф.
Вінницький національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ КАТЕГОРІЇ «ЯКІСТЬ» В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

Обґрунтовано необхідність уточнення порядку використання філософської категорії «якість» у бухгалтерських наукових дослідженнях. Виявлено відсутність єдиного розуміння взаємозв'язку бухгалтерського обліку та філософії. Виділено й обґрунтовано два підходи до розуміння взаємозв'язку бухгалтерського обліку та філософії. Запропоновано чотири основні напрями подальших наукових досліджень щодо застосування якісного підходу в бухгалтерському обліку. Проаналізовано напрями подальших досліджень облікової науки в контексті якісного підходу на прикладі фінансової та стратегічної звітності. Проаналізовано особливості розуміння змісту категорії «якість» у працях класиків філософської думки (Аристотеля, Г.В.Ф. Гегеля, Д. Локка). Виділено та обґрунтовано шість основних шляхів визначення якості в обліковій системі. Виділено та проаналізовано два рівні розуміння категорії якості (якість як властивість певного предмету, якість як властивість у загальному розумінні). Обґрунтовано актуальні напрями наукових досліджень у контексті розвитку бухгалтерського обліку на основі застосування якісного підходу. **Ключові слова:** якісний підхід, якість у бухгалтерському обліку, якість облікової інформації, якість бухгалтерської звітності.

Постановка проблеми. Подальший розвиток бухгалтерського обліку як науки може відбуватися на основі використання понятійно-категорійного апарату та методологічного інструментарію різних наукових дисциплін, зокрема філософії науки. Це дозволяє сформулювати нові підходи до вирішення існуючих проблем, поглибити теоретико-методологічні засади бухгалтерського обліку, інтегрувати облікові знання з іншими економічними науками та в цілому сприяє підвищенню рівня об'єктивності наукових знань у сфері бухгалтерського обліку.

Одним з аспектів розвитку бухгалтерського обліку є застосування філософських категорій, зокрема категорії якості, яка виконує аналітичну функцію і забезпечує визначеність облікової системи та її складових елементів, завдяки якій вони стають специфічними та відрізняються від інших облікових та необлікових об'єктів. У той же час особливості застосування філософської категорії «якість» у бухгалтерському обліку залишаються малодослідженими, унаслідок чого відбувається змішування підходів до розуміння даної категорії (як загальної властивості або як властивості конкретного предмета), що не дозволяє дослідникам у сфері обліку об'єктивно пізнавати господарську діяльність підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематиці взаємозв'язку філософії та бухгалтерського обліку як окремих наукових дисциплін приділяли увагу М.Д. Акатьева, В.М. Жук, Г.Г. Кірейцев, О.М. Петрук, М.С. Пушкар,

Я.В. Соколов та ін. Аналіз сутності та підвищення напрямів якості облікової інформації досліджували А.В. Глущенко, Н.Ю. Єршова, Л.С. Корабельникова, Л.М. Крамаровський, Л.Н. Кузнецова, С.А. Кузнецова, С. Ляйтнер, В.Ф. Максимова, А.Б. Малявко, Т.Д. Поплаухіна, І.Б. Садовська, Є.С. Соколова, А.А. Солоненко та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Вищенаведене зумовлює необхідність уточнення порядку використання категорії якості в бухгалтерських наукових дослідженнях з урахуванням особливостей взаємозв'язку бухгалтерського обліку та філософії як окремих наукових дисциплін, що сприятиме визначенню актуальних проблем розвитку бухгалтерського обліку на основі застосування якісного підходу.

Мета статті полягає в аналізі особливостей застосування філософської категорії «якість» у бухгалтерському обліку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Бухгалтерський облік як функціональна економічна наука перебуває у значній залежності від інших наук економічного спрямування, використовуючи спільні поняття і категорії, а в окремих випадках і складові методологічного інструментарію, наприклад, методологію інституціонального аналізу. Крім того, бухгалтерський облік побудований на відповідній науковій філософській платформі – філософських основах, що є сукупністю теоретико-методологічних елементів (парадигм, концепцій, моделей, теорій, методів, категорій, понять тощо), закладених в основу розуміння обліку як